

frc REVISTA DE DEBAT POLÍTIC
Publicació de la Fundació Rafael Campalans

Número 16 – Estiu 2008

DIRECTOR
Joan Rodríguez

CONSELL DE DIRECCIÓ
Albert Aixalà
Meritxell Batet
Víctor Francos
Rocío Martínez-Sampere
Carles Rivera

EDITOR
Rafael Pascuet

COORDINACIÓ EDITORIAL
Cristina González

COL·LABORADORS D'AQUEST NÚMERO

Albert Aixalà, Francesc Amat, Daniel Bullich, Montserrat Colldeforns, Gabriel Colomé, Andrew Davis, Fernando Domínguez, Esperança Esteve, Juan Freire, Joan Fuster Sobreper, Alana Mocerí, Ignasi Nieto, Àngel Pes, Raquel Querol, Assumpta Roura, Joan Rodríguez, Jaume Terradas, Fernando Vallespín, Josep M. Vegara, Rosa Vilaró.

IL·LUSTRACIONS
Clara Gispert

FOTOGRAFIA
Andreu Adrover

DISSENY I MAQUETACIÓ
Art&Graf

IMPRESSIÓ
Aleu

DL:
ISSN: 84-1576-8171

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, compresos la reprografia i el tractament informàtic, resta rigorosament prohibida sense l'autorització expressa dels titulars del *copyright*, i estarà sotmesa a les sancions establertes per la llei.

© d'aquesta edició:
Fundació Rafael Campalans
Trafalgar 12 entresòl, 1a
08010 Barcelona
Tel: 93 319 54 12
Fax: 93 319 98 44
fundacio@fcampalans.cat

■ EDITORIAL

Trenta anys després, un congrés per a l'exigència

El PSC fa trenta anys. Un aniversari per compartir amb el conjunt de la ciutadania. Deia Gramsci que resseguir la història d'un partit polític és relatar la història de la societat on aquest es troba immers. En el cas del Partit dels Socialistes de Catalunya, la seva creació fou el resultat d'una coincidència d'intel·ligències que van saber combinar la voluntat de fer camins col·lectius i de respondre a necessitats polítiques. Observat des de la distància, és possible que perdem de vista els detalls de l'atmosfera que va envoltar aquells moments trepidants: esperances i il·lusions, però també dificultats i amenaces.

Trenta anys després, els artífexs de la unitat que va conduir aquell procés estan deixant pas a nous militants i dirigents. El recanvi generacional s'ha anat assentant de forma gradual, de tal forma que avui conviuen dins del partit membres provinents de cadascuna de les tradicions que van confluïr el 1978 amb molts d'altres que visqueren el procés des de la llunyania de la joventut o de l'adscripció. I, cada vegada més, nous afiliats i simpatitzants que simplement que no hi van ser, perquè pertanyen a la generació de la democràcia. Passat el temps, la mirada enrere fa sorgir un sentiment d'agraïment, perquè la formació d'una força política en aquell moment només es pot concebre des de la generositat i la mirada gran. Només així es poden teixir acords que sempre signifiquen renúncies i sacrificis personals, però que acaben fent possible els grans objectius de fons. La unitat del PSC el 1978 és un gran lliçó de *real politik* i d'*idealisme* que la política professional del 2008 no pot oblidar, a risc de caure en intrigues i lluites fratricides que avui continuen ben presents en el nostre panorama polític.

Trenta anys també permeten –i obliguen– a fer balanç i posar la mirada en el futur des de l'experiència del passat i del present. Einguany, l'aniversari del PSC coincideix amb l'XIè congrés del partit, que porta per lema "La Catalunya que sap on va". S'hi arriba després de quatre anys trepidants i de grans canvis dintre i fora del partit. Probablement, és un dels períodes intercongressuals més intensos, moments fundacionals al marge, que ha viscut el PSC.

D'entrada, s'ha iniciat la transformació del sistema d'autogovern. La majoria de govern formada per PSC, ERC i IC-V va portar a terme la reforma de l'Estatut d'Autonomia que ja estava en la fase inicial fa quatre anys. Ara es troba en ple desplegament, en el moment en què els temes essencials estan sotmesos a negociació entre les dues administracions. Aquesta reforma de l'autogovern té innegables conseqüències polítiques. Estripa els argumentaris nacionalistes contra la subordinació del PSC, però també deixa el catalanisme en una cruïlla essencial. D'una banda, els qui pensen que, després de les reformes estatutàries, Espanya i Catalunya es posicionen a les portes del federalisme. A l'altra banda, els partidaris de l'irredemptisme i, fins i tot, la nova generació del nacionalisme moderat, que apunten amb el dit vers horitzons sobiranistes, sota la bandera de l'imprecís dret a decidir. Sobta aquesta radicalització just en el moment en què Catalunya ha fet un pas tan important en l'autogovern.

En aquesta deriva, el nacionalisme català s'inspira en el pols que el lehendakari vol forçar a la legalitat amb la proposta de consulta popular. Una estratègia perversa que, com va pronosticar encertadament Josu Jon Imaz fa un any, genera confrontació institucional i social, i rehabilita ETA: el rebuig constitucional a la consulta servirà de coartada per justificar la continuació de la seva activitat terrorista. Si el mirall basc mai ha funcionat per a Catalunya, aquesta iniciativa que serveix únicament al lehendakari per a la seva estratègia personal encara resulta més discutible observada des de la distància. L'entrevista amb Eduardo Madina llença una mirada sobre aquest escenari, i ofereix claus necessàries des de la perspectiva catalana.

El PSC no es pot mantenir impassible davant de la propagació de la via sobiranista a Catalunya. La reforma de l'Estatut ha fet realitat bona part del programa federal del PSC, però també ha posat de manifest la necessitat d'assajar noves estratègies per avançar. La reforma del finançament serà el termòmetre de la capacitat del PSC per ser el puntal del catalanisme en aquesta nova etapa. Ferran Domínguez, Francesc Amat i Joan Rodríguez suggereixen, en aquest número, que el camí vers el federalisme té un recorregut pràctic i assolible que cal continuar transitant.

Avui el PSC porta ja més de quatre anys com a partit de govern a la Generalitat, i comença a ser hora de fer balanç sobre el rendiment del govern i el funcionament de la coalició. El canvi en l'orientació de l'acció del govern de la Generalitat és substancial, tot i que l'alentiment d'alguns projectes importants deixa encara un marge important en l'agenda de govern. Els condicionants de governar en coalició obliguen al partit a ser especialment exigent amb el seu rendiment al si de l'Executiu.

És necessari un major impuls del PSC en l'aplicació d'un programa de bon govern que abordi els grans interrogants que té oberts la societat catalana. L'abastiment energètic, l'equilibri entre conservació medioambiental i desenvolupament, l'impuls de les noves tecnologies o la millora de la recerca i la formació universitària són alguns exemples. Sobre aquests temes, hi podem trobar en aquest número les reflexions d'Àngel Pes, Ignasi Nieto, Jordi Terradas, Montserrat Colldeforns o Juan Freire, així com les ressenyes d'algunes novetats editorials relacionades amb el món de l'educació.

EDITORIAL ■

Igualment, la condició de govern que té el PSC en aquests moments ha situat en un nou estadi les seves relacions amb el PSOE. En aquesta nova situació, la relació entre PSC i PSOE es troba molt més exposada a les inevitables diferències institucionals que mantenen la Generalitat i l'Administració central. Com fer realitat la defensa dels interessos de cada Administració sense soscavar la línia comuna entre tots dos partits és un interrogant major. Unitat i autonomia en el socialisme espanyol i català és un dilema estratègic que cal afrontar, sense oblidar però que és també un reflex de la complexitat de la societat catalana que el PSC aspira a representar majoritàriament.

El PSC té l'ocasió en aquest XIè congrés de fer una valoració de la seva posició en l'espai polític central de Catalunya. Si fa quatre anys el Xè congrés llençava l'objectiu d'esdevenir el partit de

El PSC no es pot mantenir impassible davant de la propagació de la via sobiranista a Catalunya. La reforma de l'Estatut ha fet realitat bona part del programa federal del PSC, però també ha posat de manifest la necessitat d'assajar noves estratègies per avançar

la majoria social, cal reconèixer que aquest continua sent encara una aspiració plenament vàlida i no assolida completament. I aconseguir-ho no és fàcil, en una societat on estan canviant les línies tradicionals que l'havien estructurat. Si bé el PSC és avui el principal partit d'esqueres i catalanista, esquerra i catalanisme són dues banderes en transformació que requereixen obertura a la societat i empatia amb la majoria electoral per ser representades. El triomf de Barack Obama a les primàries apunta en aquesta línia (veieu el comentari d'Alana Mocerí), i significa un pas més en l'extensió de noves formes d'elecció dels lideratges polítics i electorals dels partits d'esqueres (com els precedents de Ségolène Royal i Walter Veltroni).

El principal motor de relació avui (però no l'únic) entre el PSC i la societat catalana és la governació a la Generalitat i en els municipis. I en el punt més visible d'aquesta relació se situa el president de la Generalitat. Avui el PSC és el partit del president. Del president Montilla, i en el seu moment del president Maragall. Sens dubte és la culminació dels esforços iniciats ara fa més de trenta anys, quan centenars d'homes i dones van iniciar el procés d'unificació que acabaria donant lloc, el 16 de juliol de 1978, al partit actual. Un balanç satisfactori i que situa el PSC avui en una posició de màxima exigència per seguir caminant els propers trenta anys. ■

CONSELL DE DIRECCIÓ